Regulatorn

Det elektroniska medlemsbladet för Stockholms Ånglokssällskap

Januari/Februari 2023

Redaktörn har ordet

Då har vi passerat julhelger och klivit in i ett nytt år, men tyvärr så har det gått en hel massa månader sedan det senaste numret av Regulatorn, vilket inte beror på att vi har lagt ner den utan att det inte har funnits så mycket att skriva om. Det är styrelsen i SÅS som beslutar när det är dags att komma ut med information och nu är det alltså åter dags att skriva lite om verksamheten igen. Man kan kanske tro att SÅS verksamhet står helt stilla bara för att vi inte kör eller kommer ut med nyheter, men sanningen är en annan, för ”under ytan” arbetas det med dels med våra fordon men även med ganska mycket ”byråkrati”. Det har varit en tid då vi har tvingats arbeta extra mycket med alla nya regelverk som ska införas i våra system och styrningar, det här beror enkelt förklarat på att även Sverige införlivas i de Europeiska järnvägssystemen och där SÅS som nyttjare av Trafikverkets spår påverkas. SÅS har ju ingen egen bana utan vi får förlita oss på att vi kan arbeta in systemen i vår verksamhet för att kunna köra vår trafik ute på de stora banorna i landet.

Som ni kan läsa längre ner så stundar ett årsmöte och den här gången ber vi er att titta lite extra på den biten, för det finns ett behov av lite nytt folk i styrelsen. Det är ju så att även de som sitter i styrelsen blir äldre och känner att de under 30-40 år i styrelsen börjar komma till ett slut i ork och tid, ska SÅS kunna leva vidare framåt i generationer så behövs det ny kraft och nya idéer, för betänk detta; 2024 fyller SÅS 50 år och det finns fortfarande medlemmar som suttit på sin post i styrelsen sedan starten 😉

Sen är det inte bara i styrelsen som det delvis behövs nytt friskt blod, det råder fortfarande brist på aktiva medlemmar, vilket är grunden till SÅS hela verksamhet. Även här har vi ett generationsskifte där vi behöver nya drivna medlemmar att föra SÅS vidare in i framtiden, för tanken är väl att vi ska fortsätta vår verksamhet ytterligare 50 år, eller hur?

Skulle den nu vara så att ni inte vill ha medlemsbladet i er e-post omkring en gång i månaden så kontaktar ni webbmastern på regulatorn@bahnhof.se så tar vi bort din e-postadress.

Redaktionen tillönskar en god fortsättning och trevlig fortsättning på vintern, vi hörs och störs förhoppningsvis snart igen!
/Webbmaster Lasse Nelson

Det är dags för årsmöte i SÅS

0nsdagen den 29 mars 19:00

Som sig bör så håller SÅS årsmöte även 2023. Årsmötets mening är att delge det tidigare verksamhetsåret, meddela hur finanserna ser ut och välja medlemmar till de olika förtroendeuppdragen ibland annat styrelsen. Sen är det ett bra tillfälle att samla medlemmarna och kunna få informera och diskutera om verksamheten och framtiden, inte minst om hur trafikåret 2023 är tänkt att se ut. Som vanligt, numera, så kommer mötet att hållas i vår klubbvagn SJ F5 25831 som står uppställd på vårat område i Västberga. Adressen är Vretensborgsvägen 13, till höger om huset, in genom grinden och rakt över gården, vagnen står sedan direkt till höger. På mötet bjuder vi traditionellt på fika med tilltugg och efter mötet så kommer vi i mån av tid att visa bilder eller film.

På mötet ska vi även göra en del val av medlemmar till styrelsearbetet och andra förtroendeuppdrag i verksamheten och eftersom det är ett ojämnt år så är det följande poster som står till val:

- Val av Ordförande (för två år)
- Val av Sekreterare (för två år)
- Två övriga ledamöter (för två år)
- Val av revisor (för ett år)
- Val av Revisorssuppleant (för ett år)
- Val av två medlemmar till valberedningen (för 1 år)
- Val av Redaktör/Webbmaster (för 1 år)
- Val till övriga förtroendeposter

Observera att du måste ha erlagt din medlemsavgift för att få rösta på mötet 😉

På mötet så kommer även eventuella motioner och stadgeändringar att diskuteras och beslutas kring. Har du en motion till verksamheten så ska den vara styrelsen tillhanda senaste 14 dagar före årsmötet. Det kommer även att beslutas om årsavgiften för 2024 och även diskuteras kring kommande resor och den aktiva verksamheten idag och framåt. Vi kommer även att få en rapport från vår systerförening i Katrineholm, KÅS, Katrineholms Ånglokssällskap som handhar några av SÅS fordon i lokstallet.

Nya ansikten till styrelsen

Även i år så söker valberedningen efter fler alternativa medlemmar, män och kvinnor, till styrelsearbetet och till de olika förtroendeposterna. Vi söker er som har viss erfarenhet från styrelsearbete eller ett stort järnvägsintresse, kanske rent av har eller jobbar just nu inom järnvägen? Du kanske är pensionerad och vill ha något nytt att sätta tänderna i eller så är du ung och driven, alla kan passa in i rollen att vara med och föra SÅS framåt och behovet är stort just nu. Att sitta med i styrelsens arbete handlar om att träffas en gång i månaden på ett styrelsemöte och gå igenom och planera SÅS verksamhet samt få vissa uppdrag. Har du enbart liten erfarenhet men ändå är driven och intresserad, så lär vi dig det du behöver veta.

Låter det här som något för dig så vill vi att du hör av dig till valberedningen och berättar vem du är och vad som är dina intressen samt vad du kan tillföra SÅS, så kan valberedningen föra dig vidare som förslag till årsmötet, kontakta valberedningen som i år består av **Johan Berg** och **Lasse Nelson**

Via e-post: regulatorn@bahnhof.se
Via telefon: Johan Berg 0738930144, Lasse Nelson 0704382442

Medlemsavgiften för 2023

Om du inte redan har betalat in din medlemsavgift ännu så börjar det bli dags nu. Ditt medlemskap betyder mycket för SÅS verksamhet och intention, att bevara en del av Sveriges järnvägshistoria och att i drift kunna visa upp ett levande museum genom resor och evenemang.
Medlemskapet för 2023 är endast **250 kr/år** för fullbetalande och **25 kr/år** om du bor på samma adress som en fullbetalande medlem.

Betalning sker till SÅS plusgirokonto **83 53 68–2**. Ange ditt namn och adress och om möjligt även din e-postadress, så vi kan nå dig med information om kommande evenemang och händelser i SÅS.

Blir det ont om plats att fylla i din adress och e-post så går det bra att sända ett mail med uppgifterna till SÅS medlemsregistrator Carl-Erik Olsson till e-postadressen carlerik1921@gmail.com

Vill du veta mer om hur det är att vara medlem i SÅS så kan du gå ut på vår hemsida och läsa mer, lämpligast så börjar du på den här sidan: https://anglok.com/bli-medlem/

Trafikåret 2023

En inledande förklaring till varför det inte är ”*att bara köra*”

SÅS intention och vision har sedan starten för 49 år sedan varit att både bevara och i drift visa upp våra fordon, vår verksamhet bygger på att vara ett levande och rullande museum. Arbetar man aktivt med renovering och underhåll av våra fordon, så är den stora belöningen att få visa upp fordonen under olika resor och arrangemang. Samtidigt så kostar vår verksamhet en hel del under ett år, vi betalar hyra för vår uppställning, vi betalar försäkringar och avgifter samt en del externa arbeten på våra fordon samt det material som vi använder för bevarandet och underhåll. Med det här skrivet så vill vi berätta att vi i SÅS vill köra så ofta det går, vi vill inte vanka runt bland kalla uppställda tysta järnvägsfordon, vi vill se våra fordon rulla som det var tänkt, men med detta så kommer en del nötter att knäcka. Vi lever i en byråkratisk värld och är tvingade till att följa reglerade lagar och förordningar, vi måste ha ett godkänt system i verksamheten och allt handlar i slutänden om säkerhet.

De senaste åren så har Sverige allt mer närmat sig de Europeiska järnvägslagarna och Europeiska järnvägssystem, allt för att binda ihop Europas järnvägsstruktur för att förenkla transporterna av gods och människor i hela Europa. I Sverige är det Trafikverket som står som ansvariga för det svenska stomnätet, eller stambanorna och eftersom SÅS saknar egna spår att åka på så blir det så att våra resor och transporter går på Trafikverkets spår och där måste vi följa de gällande regelverken för trafik där. För att de gällande regelverken ska kunna följas så måste dessa vävas in i SÅS egna system och därefter godkännas innan vi får trafiktillstånd och kan köra. SÅS är en liten ideell förening med små resurser och det här tar den

mesta tiden av SÅS verksamhet, att köra har bara blivit en liten del. Det här tar sin tid och efter hand kommer det nya direktiv som måste implementeras i SÅS system. Så vi vill och kan köra våra fordon, där finns inga problem, problemen finns i att all pappersexercis måste vara på plats.

Sen har vi ännu en parameter som måste vägas in; behörig personal. Det är ju trots kunskapen inte bara att ställa sig vid spakarna och köra iväg, det krävs även personal som på något sätt har tillståndet att köra lok/tåg och gör det som yrke. Det råder idag stor brist på förare som även har godkänd ånglokskompetens och det utbildas i princip inga eftersom det krävs godkända utbildningsplaner, men det saknas även utbildare. Idag kör vi våra längre resor med förare med äldre ånglokskompetens och måste komplettera i hytten med en lokförare som kör tåg till vardags och som även är hemma på ånglok. Det finns några få förare kvar med ånglokskompetens, men de är ytterst få och används även av flera andra järnvägsföreningar. Det här gäller även all annan säkerhetspersonal ombord, som eldare, ombordansvarig, växlare och så vidare, det är inte lätt att få ihop den personal som krävs och samtidigt har tillstånd och kompetensen.

Om vi förutsätter att vi har all godkänd personal, vi har en godkänd tidtabell, försäkringarna är ok, fordonen besiktade och godkända, vi har tillverkat biljetter och annonserat vår körning samt fått allt praktiskt klart, och så lång allt väl. Sedan något år tillbaka så råder det viss energibrist i Europa och orsaken till det behöver vi knappast att gå in på, men priset på den stenkol vi kör på har mångdubblats under 2022 och plötsligt hamnar vi i en situation av ”***Moment 22***”. Vi måste höja biljettpriserna för att resan ska gå runt ekonomiskt, men det gör även att vi tappar resenärer och därmed intäkter. Vår verksamhet bygger till stor del på medlems- och reseintäkterna, att köra resor som antingen bara går jämt upp eller back ekonomiskt fungerar inte av logiska skäl.

Styrelsen sliter sitt hår….

Det är inte lätt att sitta i den här sitsen som styrelse i en förening full av vilja men som hela tiden måste väga det onda mot det goda. Att köra våra lokala resor som vi kalla ”Ångpendeln” bygger på lite andra regler. Ångpendeln är när vi startar vårat tåg på Liljeholmskajen och kör de tre kilometrarna upp till Västberga via Nybodatunneln och där vänder och kör tillbaka, en resa som tar c:a 40 minuter. Den resan går på ”växlingsspår” och rullar med de regler som gäller utanför de stora linjerna och med personal utbildade att köra ånglok under växlingsrörelse. Det är en kort resa men ändå populär, tyvärr hotas även den här delen av järnvägen med att till viss del försvinna när området i Liljeholmen bebyggs. Några andra banor med likande möjlighet finns tyvärr inte kvar i Stockholmregionen, för på övriga banor krävs SÅS på att följa Trafikverkets regler och vi är då tillbaka på ruta ett.

Resor 2023?

Naturligtvis så planerar styrelsen alltid för ett antal resor varje år och gör det i förhoppningen att inga problem ska uppstå och för 2023 ser den **preliminära** planeringen ut enligt följande:

- Körning av Ångpendeln Liljeholmen – Västberga ett par gånger under året (prel)
- **22 april**: Öppet hus/ Tågsläpp, vi bjuder in till besök på vårat område och visar SÅS verksamhet och fordon ”bakom scenen”, vi visar runt och bjuder på fika. Mer kommer seprarat senare.
- Maj Körning Liljeholmen – Södertälje tur och retur (prel)
- Trafikhelg i Katrineholm (prel)
- Luciaångtåg Liljeholmen – Södertälje (prel)
- Medverkan på mässor som Hjulmarknaden och andra liknande.

Trafikåret 2022

Även om trafikplaneringen för 2023 just nu ser mörk ut, så var vi ute och rullade under 2022 några gånger trots att trafikplaneringen för 2022 så mörk ut i början av 2022.

Foto: Lasse Nelson

23-24 april Ångpendeln

Helgen bjöd på relativt trevligt vårväder om än lite kallt och antalet resenärer blev lite mindre än de tidigare resorna, men ändå så gav Ångpendeln bra tillskott i kassan. Hela trafikhelgen flöt på bra utan några större problem, små problem finns det ju ibland.

Foto: Ingrid Orrevad

Lördag 14 maj ångtågskörning i Katrineholm

Lördagen den 14 maj så begav vi oss till Katrineholm för en trafikdag där tillsammans med vår systerförening KÅS. Det bjöds på resor mellan Katrineholm och Vingåker och från lokstallet så kördes det en ångpendel med kortare turer. KÅS höll öppet i lokstallet och visade runt bland de fordon som de reparerar och underhåller. Tåget kördes ner som tomtåg på fredagen, på lördagen kördes det trafik innan ännu ett tomtåg hem till Stockholm. Vädret var så där lurigt som det kan vara i maj men med ångvärme i vagnarna så trivdes resenärerna.

Lördag 17 september resor till Södertälje

Det här skulle bli den första gången som vi skulle köra två resor från Liljeholmen till Södertälje under samma dag, normalt kör vi en per helgdag. Resandeunderlaget var den här trafikdagen lite lågt, troligen då det fanns en hel del andra jippon som tog folks intresse. Turerna mellan Liljeholmen och Södertälje Hamn tog ungefär 3 timmar, men vi drabbades av en försening vid ett tillfälle och då fick resenärerna avnjuta en längre resa.

Hur går det för våra tre lokomotorer?

I början av året så köpte vi ju in två begagnade ”diesellok” av modell Z64, eller lokomotorer som de heter då de har under 300 hk. Vi hade ju redan en som vi har haft en del problem med så tanken var att slå samman de här tre till ett fullt fungerande lok och även få en massa reservdelar till den, resten skulle gå till skrot. Ett av de ”nya” loken har nu startats upp men har en hel del att ta tag i då vi upptäckt en rad fel. Sen kom det en vinter och vi har inte hunnit och kunnat fortsätta det här arbetet, som nu väntar in varmare väder. På bilden nedan så ser vi det ena loket, som MLJ 14, Malmö – Limhamns Järnväg i Malmö 1999

SÅS diesellok V3 52

Vår systerförening KÅS är drivna och pysslar med SÅS fordon regelbundet i Katrineholms lokstall. I stallet står ju SÅS ånglok E10 1747 som är provkört 2021 med gott resultat och nu står och väntar på att användas i våra utfärdståg. Även vårat diesellok V3 52 från 1952 har man lyckats få fart på och använder när det ska växlas i Katrineholm. KÅS underhåller ju även SÅS ånglok N 1173 som på sommaren står uppställt utanför stallet nästen som ett vackert konstverk, men som flyttas in under vintern. KÅS gör en stor insats i upprustningen och underhållet av våra fordon.

Tillbakablicken

Vi tittar in i hytten på S1 1921, fast för länge sedan. Loket står på spår 11 på Stockholms Central och bakom hänger ett helt koppel av moderna stålvagnar som ska ta resenärerna till Sörmländska Stjärnhov, det handlar alltså om ett chartrat tåg som gick under namnet ”*Pepsodent Express*”. Året är omkring 1980 och förare även denna dag var SÅS Kassör Lasse Zethraeus, som eldare en yngre upplaga av SÅS webbmaster Lasse Nelson. Minnet av den här resan var positivt men det kördes fort eftersom tidtabellen var lagd för snabbare lok av misstag och vi var nog uppe och sniffade på 100km/t, oavsett så kom vi både dit och hem.

Stockholms Ånglokssällskap
Vretensborgsvägen 13B
126 30 Hägersten
www.anglok.com

Org 80 20 16-8129
Pg 83 53 68-2
Tfn 079 340 5341
E-post roland.jonsson45@gmail.com

Styrelsen 2021-22

Ordförande	*Håkan Edeslätt*	*h.edeslaett@outlook.com*	
Vice Ordförande	*David Rolleberg*	*david.rolleberg@gmail.com*	
Kassör	*Lasse Zethraeus*	*lasse.zethraeus@telia.com*	
Sekreterare	*Roland Jonsson*	*roland.jonsson45@gmail.com*	
Ledamot	*Klas Kindberg*	*57klaba@gmail.com*	*Fordonsansvarig*
Ledamot	*Lennart Nilsson*	*lokflennart@gmail.com*	*Säkerhetsansvarig*
Ledamot	*Ulf Larsson*	*uffe-larsson@bredband.net*	*Ansv Katrineholm*
Ledamot	*Carl-Erik Olsson*	*carlerik1921@gmail.com*	*Medlemsreistrator/arkiv*
Ledamot	*Lars Beijer*	*beijer.lars@gmail.com*	*Trafikansvarig*
Webbmaster	*Lasse Nelson*	*regulatorn@bahnhof.se*	*Redaktör*

p.s.
Du vet väl att det bara är att komma ner och hälsa på oanmäld i Västberga? På tisdagar från 18.00 så är det arbetskväll med fika och ett besök kanske leder till ett intresse att bli en aktiv medlem? Som aktiv medlem så har du även möjligheten att komma med och arbeta på vårat tåg under resor och evenemang, kanske lite tänkvärt? 😉